

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 15 - שנת תשפ"ב גיליון "בא" - ו' שבט תשפ"ב, 8 לינואר 2021)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "בא" - המהפכה הדיגיטלית

ספר שמות נפתח בסיפור הירידה למצרים של שבט יעקב ובניו. משפחה של 70 נפש שבמהלך שנות הגלות, הפכה בברכת ה' לעם ול"אימפריה" של מאות אלפים, ככתוב: "...וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאָד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" (שמות א, ז). "וְכַאֲשֶׁר יָעֲנוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ..." (שם, יב).

מה המשמעות של המעבר מחיים בקבוצה משפחתית קטנה, מוכרת ואינטימית, לחיים בקהל, בקהילה, בשבט, בחברה ובעם!?

האם בעידן ה"חדש", המשפחה מאבדת את חשיבותה ואת מקומה!?

חיי השיעבוד במצרים, פגעו קשה הן בחיים האישיים של בני ישראל והן במרקם החברתי שלהם. והנה, בבא עת הגאולה, מצטווה עם ישראל **בפרשתנו - פרשת בא**, במצוות קורבן פסח. קורבן הנאכל בתוך המשפחה. ואם המשפחה קטנה מדי, אז מצרפים את השכנים.

כך בעזרת מצווה זו, יצר הקב"ה מציאות חברתית חדשה. הוא ליכד את עם ישראל. בתחילה ליכד את היחידים במשפחות. את הילדים אל הוריהם ואת כולם אל הסב הזקן, להיות ל"בית אב" אחד. בית אב, שהבתים הנמשכים ממנו, יהיו כמותו. ובהמשך - "וְאִם יִמְעַט הַבַּיִת מִהְיוֹת מִשָּׂה" (שמות יב, ד), אזי יתחברו כמה בתים ויתאחדו זה עם זה, וכך תיווצר לה השכונה והקהילה (רש"ר הירש, שם).

גם כאשר משה חוזר ומונה את הפרטים בעם ישראל, האדם הפרטי אף פעם אינו עומד כ"פריטי" בודד בפני עצמו. תמיד הוא נמנה כחלק מקבוצות השייכות הבסיסיות שלו: "שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם..." (במדבר א, ב).

ד"ר מיכה גודמן בספרו החדש והמרתק **הפרעת קשב**, עוסק בהשפעת המהפכה הדיגיטלית על חיי המשפחה והחברה שלנו. מהפכה שמאפשרת לנו להיות בקשר מיידית עם כולם, כל הזמן, אך רידדה את עומק הקשר הבינאישי ופגעה קשות ביכולת שלנו להביע, לדבר, להתקרב, לחבק וליצור קשרי חברות ואהבה אמיתיים. מהפכה שנותנת לנו הרבה חברים בפייסבוק אך פחות מדי חברים על באמת.

מהפכה שבנוסף לכל גם פגעה בקשב שלנו וגם "גונבת" כל הזמן את תשומת הלב שלנו.

ואכן, מחקרים מראים, כי למרות הטכנולוגיה המתקדמת, נרשם בעשור האחרון זינוק דרמטי בשכיחות של דיכאון, חרדה, בדידות ואובדנות, כתוצאה מה"גירעון" בתשומת הלב האנושית, שגרמה המהפכה הדיגיטלית.

בשולי הדברים נעיר, כי כל טכנולוגיה היא רק כלי. כלי שיש לו גם יתרונות, גם חסרונות וגם סיכונים.

ומה הפתרון לבעיה!?

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

עלינו לחזק אצלינו את ה-אמפטיה. את היכולת להרגיש את האחר בחיים שלנו. להיות איתנו "ממש", הן בשמחתו והן בשעת צער. להיות קשובים לו, להרגיש אותו ולעזור לו.

האמפטיה היא מיומנות אישית נרכשת, הנבנית עם הזמן, במהלך מפגשים אישיים פנים אל פנים, במבטים, בשיחות אישיות, בחוויות משותפות (טירונות, טיולים, סעודות...), ובחיי ההורות והזוגיות, גם במגע.

תרבות המסכים הדיגיטלית והלייקים, שיפרה אולי את היכולת שלנו להיות בקשר ולהעביר בינינו מסרים קצרים ורדודים במהירות, אך פגעה קשות ביכולת שלנו להיקשר זה לזה...

אין ברירה! עלינו לחזור ל"חדר הכושר" ולאמן חזרה את "שריר" האמפטיה שלנו. אחרת, היכולת שלנו להיקשר לחברים שלנו ולבני הזוג שלנו, עלולה להמשיך ולהתדרדר (עד כאן מתוך ספרו של מיכה גודמן).

האדם הוא יצור חברתי. רעייתו, משפחתו, הוריו ילדיו, חבריו ושכניו, הם חלק חשוב מאד בחייו (כל אחד, כערכו...).

אדם הקשור לסביבתו, תורם ונתרם. מקבל ונותן. אוזן קשבת יד תומכת וכתף להישען עליה.

הציר העיקרי של היהדות טמון בקשר בין אדם לבוראו. והנה, מתברר כי את הקשר החשוב הזה, מקיים האדם גם בעזרת קהילתו, תוך שהם הופכים לשותפים בחייו.

תפילה עם הקב"ה?! במנין. אירוע משמח של ברית מילה, בר מצווה או חופה?! במנין. הלוויה?! במנין. אבלות שבעה?! מצווה לחבק ולנחם. סיום מסכת?! במנין. ועוד ועוד.

נחתום בסיפור אישי של הסופר רם אורן, העוסק בחשיבותם של הקשרים הבינאישיים. כשאמי הרתה אותי חיו הורי בדלות, בגבול יפו. הימים ימי טרום המדינה והבית היה מטרה לצלפי הכנופיות של ערביי יפו. אמי נזקקה לרופא, שהואיל להגיע בחסות משוריי ברטי. הרופא ראה את הדלות שלנו ולכן לא גבה תשלום בעבור הביקור ואף השאיר לנו כסף לתרופות.

עברו שנים רבות ואני ואבי רואים ברחוב אדם שנראה לנו "אבוד", נתקל באבן ונופל על המדרכה. רצנו להקים אותו והנה מתברר כי זהו הרופא המדובר.

מתברר כי רעייתו נפטרה ואין לו משפחה קרובה והוא "אבוד" ברוחו. אבי החליט ועשה. וכך מידי שבוע היה מגיע לקחת את הרופא מביתו לבילוי של בוקר בבית קפה. לכוס קפה, לשיחה ולאוזן קשבת וכך החיה את נפשו.

אמפטיה, כבר אמרנו?!

מרכת שפת life

מה רוא

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**